

Accountantsdag 2024 geeft veel aandacht aan duurzaamheidsverslaggeving

Tijdens de plenaire opening van de Accountantsdag 2024 in Leusden ging het vooral over het grotere economische perspectief. Duurzaamheidsverslaggeving kreeg tijdens de dag een prominente rol.

“W e zijn beland in een wereld waarin vertrouwen een schaars goed is en daarom wordt u als accountant steeds relevanter”, stelde dagvoorzitter Rens de Jong bij de opening van de dag in het AFAS Theater in Leusden. Iets wat door NBA-voorzitter Kris Douma werd bevestigd. “De huidige samenleving zit vol met vragen en accountants moeten vertrouwen toevoegen.” Bij het oplossen van heel veel maatschappelijke problemen hebben we ondernemingen nodig, aldus de voorzitter. “En dat gaat niet werken als mensen denken dat bedrijven niet betrouwbaar zijn.”

Duurzaamheid

Duurzaamheid is duidelijk een prominent thema op de agenda van het beroep op dit moment. VNO-NCW-voorzitter Ingrid Thijssen benadrukte daarbij ook de cruciale rol van bedrijven en waarschuwde voor een overdaad aan regelgeving rondom duurzaamheidsrapportages. Het draag-

vlak voor de CSRD wordt geschaad door de rapportagelast en de richtlijn schiet zo zijn doel voorbij, aldus Thijsen. Accountants spelen hierbij een belangrijke rol. “Geef feedback over wat er anders moet.”

Hoogleraar Arnoud Boot bekritiseerde de neiging om anno nu alles een crisis te noemen. “Normaal beleid is daardoor niet meer mogelijk”, waarschuwde hij. En structurele economische verbeteringen kunnen niet in twee jaar, dat kost tien jaar of meer. “Maar leg dat maar eens uit aan de politiek.”

Cultuur moet je doen

“Waarom ben ik zo blij met mijn eigen accountant? Omdat hij zich in mij

verdiept en me bevraagt over de zorgen waarmee ik rondloop”, stelde psycholoog en bedrijfskundige Arend Ardon in het plenaire slot van de dag, na de reeks deelsessies. Cultuur moet je vooral doen, stelde hij. “Grootschalig cultuuronderzoek leidt nooit tot cultuurverandering in een organisatie.” Dagvoorzitter Rens de Jong sprak daarna met PwC-bestuursvoorzitter Agnes Koops, bestuursvoorzitter Eric Hutten van Moore MKW en Mark Vaessen, voorzitter Accountancy Europe. Er verandert veel in het beroep, aldus Koops, “maar wat blijft is een audit doen die de toets der kritiek kan doorstaan”. Vaessen pleitte voor een bredere instroom voor het vak, die is nu nog te eenzijdig vanuit economiestudies. “Jongeren hebben veel keus. Is het beroep wel aantrekkelijk genoeg?”

Impact maken

NBA-voorzitter Douma wees in de afsluiting op het vele werk dat accountants wacht rondom thema's als digitalisering en de CSRD. Hij benadrukte de meerwaarde van het vak. “Waar kun je beter impact maken dan als accountant?” Via Accountant.nl is uitgebreid over het programma verslag gedaan, inclusief de deelsessies.

NBA-brochure over ESG-fraude en greenwashing

De NBA heeft een brochure uitgebracht over ESG-fraude en greenwashing. "Hoe gaan we daar als accountants mee om?", is de centrale vraag die in de publicatie wordt besproken.

Veel ondernemingen worden via de Europese Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) op korte termijn verplicht om te rapporteren over een breed scala aan duurzaamheidsonderwerpen; grote beursfondsen moeten dat al doen vanaf het boekjaar 2024. Daarbij kunnen organisaties druk voelen om te rapporteren dat zij een positieve bijdrage leveren, of zich positief ontwikkelen op dit gebied. Mogelijk willen zij zich ook commercieel kunnen onderscheiden met duurzaamheidsclaims bij hun producten of diensten.

ESG-fraude

Hierdoor neemt de kans toe dat accountants te maken krijgen met 'ESG-fraude'. Ook worden organisaties steeds vaker beschuldigd van *greenwashing*, wat een verschijningsvorm van ESG-fraude kan zijn. Bij fraude in de context van de controle van een jaarrekening richt de accountant zich op frauduleuze (financiële) verslaggeving en oneigenlijke toe-eigening van activa. ESG-fraude (environment, social en governance) heeft met name betrekking op frauduleuze verslaggeving, stelt de publicatie.

Rol accountant

Het is belangrijk dat accountants zich bewust zijn van het risico van ESG-fraude bij het uitvoeren van hun werkzaamheden en dat zij daarbij een professioneel-kritische instelling hebben. Met de publicatie wordt beoogd het gesprek te starten over hoe accountants en andere stakeholders fraude binnen het ESG-domein definiëren en om handvatten daarbij te bieden. De brochure bevat behalve definities, een overzicht van wet- en regelgeving, risico's en rode vlaggen, ook de voorgestelde handelwijze voor een accountant bij het aantreffen van ESG-fraude of het vermoeden daarvan. De uitgave is beschikbaar via nba.nl.

NBA presenteert interviewserie 'Getekend'

De NBA publiceert dit najaar een serie diepte-interviews met accountants die midden in de vuurlinie hebben gestaan.

De videoserie 'Getekend' probeert de gesprekken over beroeps cultuur te verdiepen en accountants te inspireren met praktijkverhalen over persoonlijke dilemma's. In de eerste afleveringen spreekt interviewer en tv-presentatrice Janine Abbring met voormalig Vestia-accountant Piet Klop en intern accountant Thijs Smit van Ahold en SNS REAAL. De interviewreeks 'Getekend' maakt deel uit van het programma Beroeps cultuur van de NBA. Dat programma beoogt een eenduidige visie op de toekomstbestendige beroeps cultuur te formuleren en te stimuleren bij accountantskantoren en accountants. In de interviewsreeks verschijnen ook interviews met voormalig Econcern-cfo Leo Epskamp en PwC-partner Jacobina Brinkman. De interviews zijn te bekijken via het YouTube-kanaal van de NBA.

Jaarverslag Raad voor Toezicht

De Raad voor Toezicht van de NBA toetste in het toetsingsjaar 2023, samen met de SRA, in totaal 288 accountantskantoren. Daarvan voldeed 64 procent aan de gestelde eisen, een daling ten opzichte van 2022 (74 procent).

Een duidelijke oorzaak voor de daling is niet te geven, aldus de raad in haar verslag over 2023. Door de jaren heen komen vaker schommelingen voor, het is "een momentopname" van de in dat jaar gemaakte selectie. Van de 42 door de raad en de SRA uitgevoerde hertoetsingen werd 74 procent afgerond met een voldoende; vorig jaar was dat 73 procent.

Terugkerende tekortkomingen

Door de jaren heen ziet de raad veelal dezelfde tekortkomingen terugkomen bij de toetsingen. Op stelselniveau gaat het daarbij bijvoorbeeld over jaarlijkse evaluaties, die niet of met onvoldoende diepgang zijn uitgevoerd of niet besproken met een accountant van buiten de praktijk. Bij de eigen jaarrekening van het kantoor of de bv's van de partners wordt niet altijd voldaan aan de publicatieplicht. Het eigen kwaliteitshandboek van het kantoor wordt soms

niet nageleefd en soms is de aansprakelijkheidsverzekering niet op orde. Op dossierniveau gaat het om terugkerende onvolkomenheden rondom de opdrachtbevestiging, de verslaggevingsregels, maatregelen rondom de onafhankelijkheid of documentatievereisten.

Ontwikkelingsgesprekken

Het verslag bevat de resultaten van toetsingsjaar 2023, dat liep van april 2023 tot en met eind maart 2024. In dit verslagjaar zijn de eerste ontwikkelingsgesprekken uitgevoerd in het kader van het 'toezicht op nieuwe leerst'. In het verslagjaar diende het NBA-bestuur op advies van de raad vijf tuchtklachten in, omdat de accountantspraktijk het kwaliteitssysteem bij herhaling niet op orde had. De Accountantskamer deed in drie zaken uitspraak, die alle drie gegrond zijn verklaard.

De Raad voor Toezicht richt zich op vrijwillige controleopdrachten, overige assurance-opdrachten, beoordelingsopdrachten en aan assurance verwante opdrachten. De SRA is door de raad geaccrediteerd om toetsingen in het NBA-domein uit te voeren. Het jaarverslag van de Raad voor Toezicht is beschikbaar via nba.nl.

Young profbestuurders praten over hun drijfveren

De NBA Young Profs-bestuursleden vertellen in een reeks interviews op nba.nl over hun drijfveren, ambities en wat hun rol als bestuurslid ze heeft gebracht.

De NBA Young Profs komen al een aantal jaren met nieuwe initiatieven en eigen inzichten op voor de belangen van accountants tot 35 jaar. Ze organiseren events, leveren commentaar op nieuwe NBA-publicaties en doen zelf onderzoek naar thema's die voor jonge accountants van belang zijn. Om er achter te komen wie de young prof-bestuurders zijn die achter de schermen het vuur uit hun sloffen lopen, vertellen ze in een reeks interviews over hun motieven en het bestuurswerk binnen NBA Young Profs. Meer over de NBA Young Profs is te vinden op nba.nl.

NBA-bestuur legt leden vier verordeningen voor

Op de ledenvergadering van 9 december heeft het NBA-bestuur vier verordeningen aan de leden voorgelegd. Deze gaan over de onafhankelijkheid van accountants, het kwaliteitsmanagement van accountantsorganisaties en over contributies.

Op de agenda van de ledenvergadering stonden verder de herbenoeming van voorzitter Kris Douma, de ontwerpbegroting voor 2025 en het jaarplan en een tijdelijke uitbreiding van het aantal NBA-bestuursleden. Voorafgaand aan de ledenvergadering organiseerde de NBA een nieuw debat als onderdeel van het lopende cultuurproject. Dit debat over 'integriteit en impact in de praktijk' is voorbereid in samenwerking met de NBA Young Profs. De NBA-ledenvergadering werd gehouden in NBC Congrescentrum Nieuwegein.

Volg Accountant.nl ook via LinkedIn

Sinds dit jaar is Accountant.nl, het NBA-platform voor nieuws en debat voor accountants en financials, ook via een eigen LinkedIn-pagina te volgen. Naast columns en artikelen worden ook nieuwsberichten regelmatig door de redactie gedeeld via de LinkedIn-pagina, om de discussie over het beroep te stimuleren.

Voortgang aanbevelingen kwartiermakers: beroepsprofiel

In 2024 startte de NBA met het strategisch meerjarenprogramma beroepsprofiel. Dit programma moet uiteindelijk resulteren in een herijkte beroepsprofiel voor accountants, dat in lijn is met een toekomstbestendige rolopvatting en met wettelijke vereisten. Het herijkte beroepsprofiel moet haalbaar en uitvoerbaar zijn, zowel voor de theoretische als voor de praktijkopleiding. Ook moet het input geven voor permanente educatie. De uitkomst leidt vervolgens tot een vernieuwde Verordening Beroepsprofielen. Daarna volgen verdere verkenningen op de impact hiervan op het theoretisch en praktijkonderwijs en op de governance. Een toelichting waar de NBA nu staat rondom het beroepsprofiel.

Toekomstbestendig, studeerbaar en aantrekkelijk'

Het Kernteam Herijking Beroepsprofiel is na het verschijnen van de eindrapportage van de kwartiermakers begonnen met het herijken van het beroepsprofiel van accountants. Peter Eimers, voorzitter van het kernteam, geeft aan te streven naar een profiel "dat de veelzijdigheid van ons boeiende, actuele en uitdagende vakgebied weerspiegelt". Het team dat zich bezighoudt met de herijking bestaat uit een diverse groep professionals, vanuit de mkb-praktijk, overheids- en interne accountants, accountants in business en de academische hoek. Het NBA-bureau zorgt voor inhoudelijke ondersteuning, projectmanagement en communicatie. De herijking moet ervoor zorgen dat het beroep toekomstbestendig, studeerbaar, relevant en aantrekkelijk blijft. "Het beroepsprofiel beschrijft de relevantie van accountants in verschillende werkvelden, welke bagage zij nodig hebben in hun opleiding en daarna tijdens hun loopbaan", stelt Eimers. Ontwikkelingen in de maatschappij, zoals bijvoorbeeld ESG, vragen om een aanpassing van het profiel. De CEA (Commissie Eindtermen Accountantsopleiding) gebruikt het profiel bij de herziening van de eindtermen, waarmee opleiders hun curriculum kunnen vernieuwen. Dat draagt bij aan een aantrekkelijker beroep voor jong talent en biedt ook perspectief aan afgestudeerde accountants, in het kader van een leven lang leren.

Het kernteam praat momenteel met zoveel mogelijk stakeholders. Op basis van die dialogen ontstaat een ontwerpverordening. Na publicatie volgt een *roadshow* langs stakeholders, inclusief landelijke bijeenkomsten en debatten, om een zo breed mogelijke groep stakeholders actief te betrekken. Na het verwerken van alle feedback en goedkeuring door het bestuur wordt medio april 2025 de verordening gepubliceerd, waarna leden nog vier weken de tijd hebben om amendementen in te dienen. Begin juni is de publicatie van de geamendeerde verordening en op 16 juni 2025 kunnen leden stemmen over de verordening op de NBA-ledenvergadering.

De hele brief van de NBA over de voortgang van de aanbevelingen van de kwartiermakers is terug te lezen op www.nba.nl/briefaanminister.

Update

Na de slotrapportage van de Kwartiermakers toekomst accountancysector ligt de bal weer bij de sector zelf, waaronder de NBA. In dit magazine geeft de beroepsorganisatie regelmatig een update over hoe invulling wordt gegeven aan de aanbevelingen van de kwartiermakers en de appreciatie van de minister van Financiën.

NBA informeert ook reguliere vergunninghouders over criteria examenfraude

In een brief van medio oktober, gericht aan alle accountantskantoren met een reguliere AFM-vergunning en meer dan drie accountants, geeft de NBA aan wat die kantoren kunnen doen bij ernstige gevallen van examenfraude in hun organisatie.

In navolging van de zes oob-kantoren is de desbetreffende groep reguliere vergunninghouders in april van dit jaar al door de NBA gevraagd om intern onderzoek te doen naar mogelijke gevallen van examenfraude. Onder tussen heeft de beroepsorganisatie de zes oob-kantoren opnieuw benaderd, met criteria voor het vaststellen van 'ernstige gevallen' van examenfraude. Medio oktober stuurde de NBA een vergelijkbare brief aan reguliere ver-

gunninghouders met meer dan drie externe accountants. Het NBA-bestuur benadrukt in de brief, net als eerder, dat berichten over examenfraude de vakbekwaamheid en integriteit van de accountancysector raken. Daarom is het voor alle kantoren belangrijk "in het kader van de zelfhygiene" na te gaan of sprake kan zijn van ongeoorloofd handelen rondom de verplichte kennistoets. Als dat vermoeden niet bestaat is geen nader onderzoek nodig, aldus de beroepsorganisatie.

De NBA roept alle aangeschreven kantoren op om de beroepsorganisatie te laten weten wat de reflectie en een eventueel onderzoek opleverde; ook als er niets aan de hand is.

Mark Vaessen bestuurslid IFAC

Op 6 november 2024 is Mark Vaessen tijdens de jaarlijkse Council Meeting van de International Federation of Accountants (IFAC) verkozen als bestuurslid.

Daarmee heeft er voor het eerst sinds ruim tien jaar weer een Nederlander zitting in het bestuur van IFAC. Vaessen is partner bij KPMG in Nederland, met duurzaamheidsverslaggeving als belangrijkste aandachtsgebied. Hij is ook global head of Corporate and Sustainability Reporting bij KPMG International.

NBA publiceert Eindejaarstips 2024

De NBA publiceerde zoals gebruikelijk weer een uitgave met fiscale tips voor ondernemers, werkgevers, dga's en meer.

De Eindjaarstips 2024 bevatten tips voor ondernemers in de inkomstenbelasting, tips voor de BV- en IB-ondernemer, tips voor de BV, de dga, de werkgever, btw-tips en tips voor alle belastingplichtigen. De publicatie is beschikbaar als pdf- en als Word-versie. Kantoren kunnen de Word-versie voorzien van eigen kantoorlogo en deze gebruiken bij de communicatie richting hun klanten. Meer informatie is te vinden op nba.nl.

IN HERINNERING

ARIE DEN BUTTER

(19 november 1941 – 29 september 2024)

A.P. (Arie) den Butter RA ging na zijn accountantsopleiding aan de slag bij Akzo Nobel, wat resulteerde in een carrière van meer dan 38 jaar waarin hij uiteindelijk hoofd werd van Akzo Nobels Internal Auditing-afdeling, tot aan zijn pensionering in 2003. Daarnaast vervulde hij al vanaf 1978 diverse functies binnen de toenmalige beroepsorganisatie van registeraccountants NIVRA, rechtsvoorganger van de huidige NBA. Hij was bestuurslid van het NIVRA van eind 1989 tot en met 1993 en lid van een groot aantal NIVRA-commissies, waarvan de meeste op het terrein van de gedrags- en beroepsregels. Hij was voorzitter van een commissie die onderzoek deed naar het pluriforme karakter van de beroepsorganisatie, die in 2005 de adviesnota 'Sterk en divers' presenteerde. Ook was hij lid van het college van vertrouwenspersonen en lid en voorzitter van het overlegorgaan Interne Accountants (INTAC). Later werd hij voorzitter van het bestuur van het Instituut van Internal Auditors Nederland. Rondom zijn afscheid bij Akzo Nobel werd hij in 2003 onderscheiden met de jaarlijkse Oorkonde van verdienste

van het NIVRA, die hij kreeg uit handen van toen scheidend voorzitter Piet Hoogendoorn. Den Butter kreeg de oorkonde voor zijn grote inzet voor de beroepsorganisatie gedurende vele jaren. Bij de ontvangst van die oorkonde benadrukte hij het belang van het door interne en externe accountants samen streven naar het optimaliseren van de kwaliteit, "dan kunnen we het imago hoog houden".

Den Butter was ook meer dan 25 jaar actief in de lokale politiek. Hij was met een onderbreking raadslid in de periode 1982 tot en met 2004 en in 2005-2006 namens de VVD wethouder in de toen nieuwe gemeente Oude IJsselstreek. Arie den Butter overleed op 82-jarige leeftijd in Doetinchem en is op 5 oktober 2024 begraven in zijn woonplaats Gendringen.

IN MEMORIAM

Met leedwezen maakt het bestuur van de NBA melding van het overlijden van elf collega's.

- **Maarten Hendrik Bakker RA**, Rotterdam, overleden 1 september 2024, 60 jaar
- **Arie Pieter den Butter RA**, Gendringen, overleden 29 september 2024, 82 jaar
- **Gerardus Petrus Antonius Dirven RA**, Bavel, overleden 19 oktober 2024, 66 jaar
- **Cornelis Gijsbertus Maria Bernardus Hulsebosch RA**, Warmenhuizen, overleden 20 juni 2024, 79 jaar
- **Robert Paul Krabbe RA**, Alkmaar, overleden 20 mei 2024, 72 jaar
- **Cornelis Oosterom AA**, Lopik, overleden 19 september 2024, 89 jaar
- **Matheus den Os RA**, Colmschate, overleden 7 juli 2024, 93 jaar
- **Johannes de Vries AA**, Zwolle, overleden 9 september 2024, 88 jaar
- **Robert Patrick Webb RA**, Leiden, overleden 16 juni 2024, 68 jaar
- **Cornelis Franciscus Maria van Yperen AA**, Bleiswijk, overleden 1 oktober 2024, 78 jaar
- **Cornelis Johannis van der Zwet AA**, Nieuwe Wetering, overleden 1 mei 2024, 53 jaar